

Голові разової спеціалізованої вченої ради в
Державному університеті інформаційно-
комунікаційних технологій
доктору економічних наук, професору
Осмятченку Володимирі Олександровичу

**ВІДГУК
ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА**

к. екон. наук, доцент, завідувач кафедри маркетингу,

ПВНЗ «Європейський Університет»

ОВСІЄНКО НАТАЛІЇ ВАСИЛІВНИ

на дисертацію

Кириченка Артема Олександровича

на тему «Управління цифровою платформізацією підприємств інформаційно-комунікаційних технологій», подану до захисту в спеціалізовану вчену раду
Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій
Міністерства освіти і науки України на здобуття наукового ступеня
доктора філософії в галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
за спеціальністю 073 «Менеджмент»

Актуальність теми дисертації, зв'язок із науковими програмами, темами

Тема дисертаційного дослідження «Управління цифровою платформізацією підприємств інформаційно-комунікаційних технологій» є актуальною та своєчасною, оскільки цифрова платформізація нині виступає одним із ключових чинників трансформації бізнес-моделей, підвищення конкурентоспроможності та забезпечення стійкості підприємств ІКТ в умовах

високої динаміки ринку, технологічної невизначеності та посилення вимог до якості цифрових сервісів.

Інформаційно-комунікаційні технології мають критичне значення для функціонування національної економіки, розвитку цифрової інфраструктури, підтримання безперервності бізнес-процесів і формування нових форматів взаємодії між підприємствами, споживачами, партнерами та державними інституціями. У цих умовах управління цифровими платформами потребує не лише технологічних рішень, а й системного управлінського інструментарію, здатного поєднати стратегічні, організаційні, процесні, інфраструктурні та культурні складові розвитку підприємств.

Актуальність дослідження посилюється необхідністю пошуку ефективних моделей платформної взаємодії, розвитку data-driven управління, використання аналітики великих даних, формування цифрових бізнес-екосистем і побудови інтеграційних моделей співпраці підприємств ІКТ у єдиному цифровому просторі. Саме тому дисертаційна робота Кириченка А.О. має важливе теоретико-методичне і прикладне значення.

Дисертаційна робота відповідає науковому напрямку кафедри менеджменту Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій Міністерства освіти і науки України. Результати дисертаційної роботи отримані та використовуються в межах науково-дослідної роботи «Сучасні тенденції розвитку менеджменту в умовах цифрової трансформації економіки» (номер державної реєстрації 0125U004297), у межах якої автором обґрунтовано концептуальні положення щодо розробки та впровадження ефективних напрямів управління цифровою платформізацією підприємств інформаційно-комунікаційних технологій на основі інтеграційної моделі взаємодії підприємств ІКТ у єдиному цифровому просторі.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Дисертаційна робота Кириченка А.О. є логічно побудованою, цілісною науковою працею, що характеризується системним підходом, поєднує теоретичний аналіз із практичними рекомендаціями. Метою дисертаційної роботи визначено розроблення теоретико-методичних положень та обґрунтування практичних рекомендацій щодо управління цифровою платформізацією підприємств інформаційно-комунікаційних технологій. Об'єктом дослідження є процеси управління цифровою платформізацією підприємств ІКТ, а предметом – сукупність теоретико-методичних положень, прикладних засад і рекомендацій щодо управління цифровою платформізацією підприємств інформаційно-комунікаційних технологій.

Сформульовані мета й завдання вказують на комплексність наукового пошуку та інноваційний підхід до управління цифровою платформізацією підприємств інформаційно-комунікаційних технологій у сучасному конкурентному середовищі. Структура роботи відповідає завданням і підпорядкована меті наукового дослідження. Матеріал викладено послідовно і зрозуміло. Аналіз змісту дисертації дозволяє зробити висновок про те, що мета дослідження досягнута, поставлені завдання вирішено.

Автором обґрунтовано розкрито теоретико-методичні засади цифрової платформізації, досліджено трансформацію бізнес-процесів, а також чинники розвитку цифрових платформ підприємств ІКТ. Здобувачем здійснено діагностику потенціалу галузі, обґрунтовано стратегічні засади формування цифрових бізнес-екосистем та запропоновано практичні рекомендації щодо підвищення ефективності управління цифровою платформізацією.

Обґрунтованість наукових положень і висновків підтверджується використанням належної інформаційної бази, яка охоплює наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, офіційні статистичні дані Державної служби

статистики України, звіти НКРЗІ, чинні нормативно-правові акти України, фінансову звітність і публічні дані підприємств ІКТ, зокрема ПрАТ «Київстар», ПрАТ «Водафон Україна», ТОВ «Lifecell», а також результати досліджень автора.

Достовірність отриманих результатів забезпечено застосуванням загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, серед яких гносеологічний, системний, комплексний, статистичний і порівняльний аналіз, SWOT-аналіз, методи систематизації й узагальнення, ситуаційного аналізу, моделювання, графічного відображення результатів. Такий методичний апарат відповідає предметній сфері дослідження та дозволяє автору аргументовано формулювати висновки й практичні рекомендації.

Про практичну спрямованість результатів свідчить їх упровадження у діяльність Державного підприємства «Науково-дослідний інститут «ОРІОН», Приватного науково-виробничого підприємства «Сардер-Телеком», ТОВ «ЗОНГ», а також використання у навчальному процесі Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій.

Наукова новизна одержаних результатів

Ознайомлення з дисертацією Кириченка А.О. дозволяє зробити висновок про те, що одержані автором результати містять належні ознаки наукової новизни, що зосереджена як на розробці й обґрунтуванні теоретико-методологічних положень, так і практичних рекомендацій щодо Управління цифровою платформізацією підприємств інформаційно-комунікаційних технологій. Найбільш вагомими науковими результатами, що становлять наукову новизну, такі:

Автором вперше розроблено:

– науково-методичний підхід щодо формування комплексної типології стратегій цифрової трансформації підприємств ІКТ, що охоплює чотири

диференційовані вектори розвитку: «мисливці за ефективністю», «новатори цифрових продуктів», «галузеві першопрохідці» та «цифрові реформатори». Запропонований підхід враховує ресурсний стан і фактичну технологічну готовність вітчизняних підприємств ІКТ-сектору та дозволяє точніше добирати інструменти управління платформізацією відповідно до траєкторії стратегічного розвитку компанії.

Удосконалено:

- концептуальний підхід до управління цифровою платформізацією підприємств ІКТ, який ґрунтується на принципах модульності, гнучкості та інтегративності, враховує особливості функціонування підприємств у цифровому середовищі та розглядає їхню діяльність у контексті формування цифрових платформних екосистем;

- методичний інструментарій стратегічного управління діяльністю підприємств ІКТ на засадах використання системи збалансованих показників через інтеграцію додаткової стратегічної перспективи «Технологічна спроможність та цифрова інфраструктура», що дає змогу встановити зв'язок між розвитком цифрових платформ, фінансовими індикаторами та стратегічними векторами трансформації бізнесу.

Набули подальшого розвитку:

- науково-методичний підхід до ідентифікації та стратегічної пріоритизації об'єктів цифрових інновацій у межах функціонуючої платформи підприємства, який дає можливість перейти від інтуїтивного до науково обґрунтованого прийняття управлінських рішень щодо розподілу інвестиційних ресурсів;

- методичний інструментарій щодо класифікації багатоаспектних ефектів цифрової платформізації за техніко-економічною, системно-інституційною та стратегічною категоріями;

- науково-методичний підхід до формування інтеграційної моделі взаємодії підприємств ІКТ у межах єдиного цифрового простору на засадах мережевої взаємодії, інтероперабельності, стандартизації та цифрової безпеки;
- науково-практичний підхід до підвищення ефективності управління цифровою платформізацією підприємств ІКТ на основі індикативного підходу до вимірювання ефективності цифрових бізнес-екосистем, що базується на індексі цифрової кооперації.

Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях

Основні наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані в дисертації, відображені в опублікованих автором самостійно та у співавторстві наукових працях.

Основні результати дисертаційного дослідження опубліковано в 11 наукових працях загальним обсягом 9,3 друк. арк., з яких 2 статті опубліковано у виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science, 3 статті – у наукових фахових виданнях України, з них 2 одноосібні, а також 4 тези доповідей на міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференціях. Особисто автору належить 5,6 друк. арк.

Внесок Кириченка А.О. в опубліковані у співавторстві наукові роботи конкретизовано належним чином у списку публікацій здобувача. У дисертаційній роботі використано лише ті результати, що є особистим науковим внеском автора.

Кількість, обсяг, зміст опублікованих праць та повнота відображених у них положень дисертації загалом відповідають вимогам п. 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (зі змінами).

Дискусійні питання та зауваження щодо змісту дисертації

Відзначаючи наукові здобутки, викладені у дисертаційному дослідженні, та позитивно оцінюючи роботу Кириченка А.О., необхідно вказати на деякі зауваження та звернути увагу на окремі положення, які потребують уточнення і можуть бути предметом подальшої наукової дискусії:

1. У першому розділі автор достатньо широко розглядає теоретико-методичні концепції управління цифровою платформізацією підприємств інформаційно-комунікаційних технологій в напрямі визначення та обґрунтування теоретико-методичні засади цифрової трансформації платформних бізнес-моделей. Водночас, робота значно виграла б від чіткішого розмежування понять «цифрова трансформація», «цифровізація», «платформізація» та «цифрова платформізація» саме в управлінському контексті. У різних теоретико-методичних підходах ці категорії використовуються близько за змістом, що, тим самим, може ускладнювати сприйняття авторської позиції щодо специфіки управління платформізацією як окремого об'єкта дослідження.

2. Запропонована автором комплексна типологія стратегій цифрової трансформації підприємств ІКТ є вагомим результатом дослідження. Проте доцільно було б докладніше обґрунтувати критерії віднесення підприємств до груп «мисливців за ефективністю», «новаторів цифрових продуктів», «галузевих першопрохідців» та «цифрових реформаторів», а також діагностувати та обґрунтувати усі потенційні можливості переходу підприємства з однієї групи до іншої, в залежності наявності ресурсної бази, набуття цифрової зрілості та займаної ринкової позиції чи ринкової ніші.

3. У роботі досліджено сучасний стан і динаміку розвитку ринку інформаційно-комунікаційних технологій України у 2020–2024 роках, зокрема вплив кризових чинників і воєнного стану. Разом із тим, практичну цінність аналізу становило б дослідження зарубіжного досвіду у напрямі та більш

масштабнішого діапазону порівняння отриманих результатів із показниками країн ЄС або держав із подібним рівнем цифрового розвитку, що дозволило б точніше оцінити конкурентні позиції українських підприємств ІКТ у міжнародному контексті.

4. Позитивно, що автором здійснено аналіз фінансово-економічних показників провідних підприємств ІКТ, таких як ПрАТ «Київстар», ПрАТ «Водафон Україна» та ТОВ «Lifecell». Водночас у роботі доцільно було б докладніше обґрунтувати, яким чином виявлені тенденції безпосередньо впливають на підвищення ефективності управлінських рішень в напрямі управління цифровою платформізацією підприємств інформаційно-комунікаційних технологій, акцентуючи увагу на ідентифікації пріоритетів інноваційного розвитку підприємств, розвитку архітектури цифрової платформи та формування моделі партнерської взаємодії.

5. Інтеграційна модель взаємодії підприємств ІКТ у єдиному цифровому просторі є важливим прикладним результатом. Разом із тим потребує додаткової конкретизації механізм її практичного впровадження для підприємств різного масштабу: національних операторів, середніх ІТ-компаній, сервісних провайдерів і нішевих платформних учасників. Зокрема, варто було б чіткіше розмежувати етапність упровадження моделі, механізм її реалізації, ймовірність виникнення ризикових ситуацій та шляхи їх мінімізації.

6. У дисертації значну увагу приділено data-driven управлінню, аналітиці великих даних, цифровій кооперації та партнерській взаємодії. Водночас питання кібербезпеки, захисту даних, регуляторних обмежень і ризиків цифрової залежності потребують ширшого висвітлення, оскільки саме вони можуть істотно впливати на ефективність і стійкість роботи платформних бізнес-екосистем підприємств ІКТ.

7. У роботі запропоновано підхід до оцінювання ефективності управління цифровою платформізацією та використання індексу цифрової кооперації.

Однак потребує уточнення методика інтерпретації отриманих значень такого індексу: які межі можна вважати низьким, достатнім або високим рівнем цифрової кооперації, як часто доцільно здійснювати оцінювання та яким чином результати мають трансформуватися в управлінські рішення.

8. У дисертації трапляються окремі стилістичні, редакційні та технічні неточності, зокрема повтори окремих формулювань, неузгодженості в написанні назв підприємств і термінів, а також фрагменти, які потребують додаткового мовного редагування.

Слід зазначити, що наведені зауваження не знижують наукової та практичної цінності дисертаційної роботи Кириченко Артема Олександровича та не впливають на позитивну оцінку роботи.

Загальний висновок

Дисертаційна робота Кириченко Артема Олександровича на тему «Управління цифровою платформізацією підприємств інформаційно-комунікаційних технологій» є самостійною, завершеною науковою працею, у якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що мають теоретико-методичне та практичне значення для розвитку управління підприємствами інформаційно-комунікаційних технологій в умовах цифрової трансформації.

Вивчення дисертації, анотації та публікацій за темою дослідження дозволяє зробити висновок, що дисертаційна робота Кириченко Артема Олександровича на тему «Управління цифровою платформізацією підприємств інформаційно-комунікаційних технологій» за своїм змістом і структурою є цілісною, самостійно виконаною здобувачем кваліфікаційною науковою працею. У ній наведено науково обґрунтовані результати особисто проведених здобувачем досліджень щодо побудови, оцінювання та пошуку шляхів удосконалення політики ціноутворення телекомунікаційних підприємств, що мають важливе наукове та практичне значення. Отримані результати та

запропоновані автором рішення, висновки, рекомендації є достовірними та обґрунтованими. Опубліковані наукові праці повною мірою відображають зміст дисертації, головні результати дослідження, його наукову новизну та практичну значущість. Мета та завдання, поставлені у дисертаційній роботі, в цілому досягнуті та вирішені.

За своїм змістом, оформленням, актуальністю, ґрунтовністю вирішення наукових проблем, рівнем наукової новизни, теоретичним та практичним значенням одержаних результатів представлена дисертаційна робота на тему «Управління цифровою платформізацією підприємств інформаційно-комунікаційних технологій» повністю відповідає спеціальності 073 - «Менеджмент», затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44), а її автор - Кириченко Артем Олександрович, рекомендується до захисту у спеціалізованій вченій раді та заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 073 «Менеджмент».

Офіційний опонент

к. екон. наук, доцент,

завідувач кафедри маркетингу,

ПВНЗ «Європейський Університет»

Наталія ОВСІЄНКО

«___» _____ 2026 р.